

Krakowskie Stowarzyszenie Terapeutów Uzależnień
ul. Wielicka 73, 30-552 Kraków tel. +48 12 425 57 47 www.kstu.pl

Rada Superwizorów
Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40

L.dz. KSTU-OPDDA /18/W22

Kraków, dn. 16.05.2022r.

Sz. Pan dr n. ekon. Adam Niedzielski

Minister Zdrowia

W styczniu 2022 roku weszła w życie *ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw*, która w przepisach art. 2 pkt 8 w zw. z art. 11 ust. 1 usankcjonowała charakter zawodu specjalisty psychoterapii uzależnień jako specjalisty w dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia. Przedmiotowe zmiany stanowiły pożądane oraz oczekiwane w środowisku potwierdzenie statusu przedstawicieli tej grupy zawodowej jako posiadających wysokie kwalifikacje specjalistów w dziedzinie ochrony zdrowia, prezentujących specjalistyczną wiedzę na wysokim poziomie, zweryfikowaną w przepisany prawem trybie.

Zmiany te, mimo że planowane były przez Ministra Zdrowia co najmniej już od 2018 roku, niestety zabrakło w nich. bardzo istotnego czynnika- jednoczesnego wprowadzenia realnej podstawy zabezpieczenia ekonomicznego zaplecza do jej realizacji, co w konsekwencji już w tym roku doprowadzi do załamania budżetów podmiotów leczniczych działających w dziedzinie uzależnień i poważnego ograniczenia dostępności do leczenia dla naszych pacjentów.

Stoi to w rażącej sprzeczności z informacją ze strony Ustawodawcy, który projektując niniejsze zmiany, za każdym razem zapewniał w toku konsultacji, iż cyt. "nie będzie to miało wpływu na sytuację ekonomiczną drobnych i średnich przedsiębiorców".

Stało się niestety inaczej, zatem oczekujemy w trybie pilnym::

1/ przeznaczenia przez NFZ odpowiednich środków finansowych na wyrównanie różnicy wynikającej ze zmiany przelicznika najniższego wynagrodzenia specjalistom pracującym w naszym zawodzie od kwietnia do lipca 2022 (uzasadnienie w załączniku);

2/ podwyższenia, najpóźniej od połowy 2022 roku, wartości kontraktów dla podmiotów realizujących umowy z NFZ, w celu zabezpieczenia adekwatnego i stałego finansowania pełnych kosztów przeprowadzonej przez Ustawodawcę zmiany, które powinno być zapewnione jednocześnie z wejściem w życie podniesienia rangi zawodu specjalisty psychoterapii uzależnień, by zapewnić:

- proporcjonalne podwyższenie siatki płac w dziedzinie uzależnień w obliczu gwałtownego wzrostu najniższego wynagrodzenia;
- podwyższenia finansowania pracy instruktorów terapii uzależnień, osób w trakcie certyfikacji, a także pozostałego personelu administracyjnego niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania naszych podmiotów leczniczych;
- uwzględnienie skokowego wzrostu kosztów organizacji leczenia w wyniku postępującej inflacji.

Obecna sytuacja ekonomiczna w naszych miejscach pracy wymaga niezwłocznego podniesienia wyceny naszych świadczeń, bowiem ich wartość w wyniku wprowadzonej ustawy uległa zasadniczej zmianie.

Wskazujemy na niedopuszczalnie niskie i najniższe wśród innych dziedzin medycznych, a w tym w psychiatrii, wartości wyceny naszych świadczeń (np. zaledwie 8,00 zł za punkt w Małopolsce), które aktualnie w wielu przypadkach nie są w stanie pokryć nawet 50 procent wymienionych wyżej obciążeń finansowych. Nasze podmioty lecznicze finansowane przez NFZ w oparciu o kontrakty zawarte cztery lata temu, w zupełnie innych realiach prawno-ekonomicznych, w żaden sposób nie mogą sprostać tej zmianie.

Według zapewnień decydentów i naszej wiedzy, w systemie, poza finansami z wznoszących składek zdrowotnych, są także niemałe środki dedykowane do spożytkowania na rzecz leczenia uzależnień - podatek od tzw. małpek, czy niewydatkowane finanse z ubiegłego roku NFZ. Nie jest dla nas zrozumiałe, z jakiego powodu leczenie uzależnień w Polsce jest w takim stopniu niedoceniane. Oczekujemy, że to się zmieni.

Nasza sytuacja jest krytyczna, pogłębia ją masowy odpływ wysoko wykwalifikowanych kadr, zniechęconych złymi warunkami płac. Regulacja najniższych wynagrodzeń w lipcu 2022 jest niewystarczającym rozwiązaniem. **Bez natychmiastowych działań: w postaci niezwłocznego podniesienia wyceny świadczeń do minimum (15-16 zł za punkt), a także wyrównania od kwietnia br. kwot wynikających z nowego przelicznika najniższego wynagrodzenia będziemy zmuszeni zamykać nasze placówki. W ten sposób dobrze zorganizowany system leczenia osób uzależnionych i ich rodzin przestanie działać.**

Apelujemy do Państwa o niezwłoczne naprawienie tej sytuacji.

Zwracamy się o umożliwienie nam bezpośredniego spotkania w Ministerstwie Zdrowia i Centrali NFZ i podjęcia rozmów na ten temat.

Z wyrazami szacunku,

w imieniu Rady Superwizorów Psychoterapii Uzależnień oraz Krakowskiego Stowarzyszenia Terapeutów Uzależnień

Agnieszka Litwa-Janowska
Przewodnicząca Rady Superwizorów Psychoterapii Uzależnień
Prezes Krakowskiego Stowarzyszenia Terapeutów Uzależnień

Załącznik.

Rozwinięcie uzasadnienia oczekiwań.

W konsekwencji implementowania do *ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119)* regulacji przepisu art. 22 ust. 2a-2c, zgodnie z którą psychoterapię uzależnienia od alkoholu i psychoterapię członków rodzin mogą prowadzić osoby, które posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie psychoterapii uzależnień lub certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień, (jak również specjaliści w trakcie certyfikacji pod nadzorem certyfikowanego specjalisty w naszej dziedzinie), ustawodawca przesądził, iż wykonywanie zawodu specjalisty psychoterapii uzależnień wymaga specjalizacji, a dodatkowo, iż uzyskany na podstawie dotychczasowych przepisów certyfikat specjalisty uznaje się za równoważny z dyplomem potwierdzającym uzyskanie tytułu specjalisty w dziedzinie psychoterapii uzależnień, o którym mowa w przepisach o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (art. 11 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym).

W oparciu o delegację ustawową przepisu art. 46 *ustawy z dnia 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1297)*, na mocy *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 marca 2022*

r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia, do wykazu dziedzin, mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w których może być uzyskiwany tytuł specjalisty, dodano dziedzinę: psychoterapia uzależnień (par. 2 punkt 18 rozporządzenia). Przedmiotowe rozporządzenie weszło w życie ze skutkiem od dnia 06.04.2022 r.

Regulacje *ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1801 z późn. zm.; dalej: u.s.u.n.w.)*, które określają ramy kwalifikacji do poszczególnych kategorii grup zawodowych według kwalifikacji wymaganych na zajmowanym stanowisku, obligują pracodawcę do dokonania zaszeregowania pracownika określonej kategorii do jednej z grup, stosownie do wymaganych na zajmowanym przez niego stanowisku uprawnień. Do czasu omówionego wyżej usankcjonowana statusu zawodu specjalisty psychoterapii uzależnień jako wymagającego specjalizacji, terapeuty uzależnień posiadającego certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień wydany przez PARPA, czy KBdsPN zgodnie z u.s.u.n.w., z uwagi na brak wyraźnej regulacji prawnej, sankcjonującej ten zawód jako wymagający specjalizacji, kwalifikowano do współczynnika 0,81. W doktrynie prawa wskazywano, iż specjalista psychoterapii uzależnień jest pracownikiem działalności podstawowej, innym niż pracownik wykonujący zawód medyczny, wymagający wyższego wykształcenia, bez specjalizacji, powołując się w tym zakresie na *rozporządzenie Ministra Zdrowia z 20.07.2011 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami*, w którym specjalista psychoterapii uzależnień wymieniony jest pod poz. 107 części pierwszej załącznika do r.k.w. poprzez odwołanie do wymagań wynikających z przepisów ustawy z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wówczas określenie "specjalista" w przypadku "specjalisty psychoterapii uzależnień" nie oznaczało tytułu specjalisty w rozumieniu ustawy z dnia 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1297)[1].

Powyższe uległo zasadniczej zmianie z dniem 06.04.2022 r. Od tej daty nie ma już wątpliwości, że status zawodowy specjalisty psychoterapii uzależnień uprawnia do zakwalifikowania tych pracowników do współczynnika właściwego dla zawodów wymagających specjalizacji, obecnie 1,06, w projektowanej zmianie ustawy 1,29. Z uwagi wszakże na techniczny aspekt dotyczący terminów cyklicznego przekazywania do płatnika świadczeń gwarantowanych wykazu pracowników, otrzymujących wynagrodzenie w oparciu o kwalifikacje wymagane na danym stanowisku, świadczeniodawcy nie są w stanie dokonać zmiany sposobu, w jaki zaraportowali przedstawicieli tej grupy zawodowej w swych strukturach przed lipcem 2021 r. Wyłączną przyczyną tego stanu jest okoliczność, iż ustawowe usankcjonowanie statusu zawodowego psychoterapeutów uzależnień, jako specjalistów w dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia, dokonane zostało w okresie między lipcem 2021 a lipcem 2022, czyli między terminami, w którym technicznie możliwe jest przekazanie do NFZ danych o liczbie pracowników oraz przysługujących im uprawnieniach.

Należy stanowczo podkreślić, że świadczeniodawcy, którzy dotychczas kwalifikowali pracowników tej grupy zawodowej do kategorii, zaszeregowania – według współczynnika z gr. nr 6 – 0,81, nie powinni ponosić ujemnych skutków, stanowiących technikalnia legislacyjne.

Dodatkowo należy wskazać, że zgodnie z projektowaną ze skutkiem od dnia 1 lipca br. zmianą u.s.u.n.w., wynagrodzenie należne certyfikowanemu terapeutycie uzależnień wyniesie brutto 7 304,66 (siedem tysięcy trzysta cztery) złote i 66/100 groszy. W momencie podpisywania kontraktów w 2018 r. wynagrodzenie kształtowało się na poziomie brutto 3 300 (trzy tysiące trzysta) złotych. Powyższa zmiana stanowi praktycznie wzrost kosztów zatrudnienia o ponad 100 % w stosunku do zakładanych. Należy też mieć na uwadze, że ośrodki udzielające świadczeń na rzecz osób uzależnionych nie są dochodowymi instytucjami i z założenia wszystkie otrzymywane kwoty z kontraktu z NFZ są przeznaczane na utrzymanie bazy materialnej dla zapewnienia odpowiednich warunków leczenia pacjentów. Nie uwzględniono także finansowania konieczności podniesienia całej siatki płac w naszych miejscach pracy dla osób z długim stażem pracy w zawodzie i różnicowaniem ich zadań. Pozostaje także przypomnieć, że podwyżki najniższego wynagrodzenia nie uwzględniają wszystkich kosztów pracodawcy, które także skokowo wzrosną, co zagrozi naszej płynności finansowej.

Realizacja świadczeń z zakresu terapii uzależnień gwarantuje prowadzonym przez nas pacjentom ciągłość ich terapii, która jest niezbędna w tak ciężkiej problematyce, jak wychodzenie z uzależnienia lub z traumy dotyczącej osób bliskich, dorosłych, czy dzieci. Jedynie zapewnienie tego rodzaju **wyrównawczego sfinansowania na czas do dnia wejścia w życie przepisów**, w oparciu o które dojdzie do zgłoszenia określonych pracowników na nowych, wynikających z wprowadzonych przepisów, zasadach, gwarantuje tym ośrodkom poczucie niezbędnej dla tej pracy perspektywy utrzymania personelu i zaplecza związanego z miejscem terapii. W wyniku naszej konsekwentnej i odpowiedzialnej współpracy, co roku korzysta z niej bezpośrednio wiele tysięcy osób z problemem alkoholowym oraz ich bliskich.

Do wiadomości pismo otrzymują:

1. Pan Maciej Miłkowski Podsekretarz Stanu ul. Miodowa 15, 00-952 Warszawa
2. Pan Filip Nowak Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30 02-528 Warszawa
3. dr. nauk med. Pan Bernard Waśko Zastępca Prezesa NFZ ds. Medycznych ul. Rakowiecka 26/30 02-528 Warszawa
4. Pan Piotr Jabłoński Dyrektor Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
5. Pani Bogusława Bukowska Zastępca Dyrektora KCPU
6. Zespół do spraw opracowania reformy systemu leczenia uzależnień
7. Związek Zawodowy Pracowników Lecznictwa Psychiatrycznego i Uzależnień
8. Ogólnopolski Związek Pracodawców Podmiotów Leczenia Uzależnień
9. Kierownicy Wojewódzkich Ośrodków Terapii Uzależnień i Współuzależnienia wraz z ośrodkami leczenia uzależnień